

Veckans växt v. 45 2009

Rosenrot (*Rhodiola rosea* L.)

Nu när vi vridit tillbaka klockan för att bekräfta vinterns annalkande kan det vara en tröst att det finns växter som sägs ha uppiggade egenskaper. En av dessa, som det varit mycket uppmärksamhet kring på senare tid, är rosenrot som rentav fått epitetet 'Nordens ginseng'.

Rosenroten är ett riktigt litet kraftpaket där den gärna väljer en växtplats på fjällklippor utsatt för vädrets makter. Den har sin främsta utbredning i fjälltrakterna, men förekommer även sparsamt i Bohuslän, där den är fridlyst. Rosenrot tillhör fetbladsväxterna, och en släkting är den vanliga trädgårdsväxten [kärleksört](#). Carl von Linné som gav växten både dess vetenskapliga och svenska namn syftade på rotens rosendoft: *Rhodiola* bygger på det grekiska ordet *rhodon* som betyder ros och artepitetet *rosea* betyder rosenfärgad.

Sedan 1500-talet är det känt att rosenrot använts av samer, både som bladgrönsak och som stärkande medel där roten tuggades under längre vandringar för att öka uthålligheten. Under sin resa till Lappland år 1732 iakttog Carl von Linné bruket av rosenrot, och växten rekommenderades under senare delen av 1700-talet som medel mot huvudvärk.

Idag används rosenrot som naturläkemedel för sin uppiggande effekt, men även parfymindustrin har visat intresse för växten. De medicinska egenskaperna är inte helt oomstridda, då tidigare studier i vissa fall dragit slutsatser från statistiskt osäkra resultat. Klart är dock att det ökade intresset för växten kan påverka naturliga bestånd. I Sibirien, där rosenrot är ett eftertraktat naturläkemedel, är den tidigare talrika växten numera sällsynt i naturen. För att förhindra denna utveckling även i våra trakter pågår forskning i Finland, Norge och Sverige som utvecklar metoder för att odla rosenrot storskaligt.

Text: Magnus Göransson, NordGen

Bilder: Magnus Göransson och Svein Solberg, NordGen

Läs mer:

Den virtuella floran

Människan och floran, H. Tunón (red.)

Växternas namn, J. Corneliussen